

Vesna Loborec,
Mateja Videmšek

Športni turizem po pandemiji COVID-19

Izvleček

V prispevku predstavljamo športni turizem, njegov razvoj in pomen po pandemiji COVID-19. Šport je imel vedno pomembno vlogo v turistični ponudbi. Pričakovati je, da bodo turisti za okrevanje po pandemiji želeli počitnice preživeti po načelu aktivnih, zdravih in zelenih doživetij, z vključevanjem športnih dejavnosti na prostem. V času pandemije ljudje preživljamo veliko omejitev gibanja, športnih dejavnosti in potovanj, zato se bo potreba po teh aktivnostih po koncu pandemije nedvomno še okrepila. Turisti bodo iskali destinacije v naravi, v prijetnem okolju in manj v velikih mestih. Povpraševanje po »zelenih in varnih« destinacijah se je že v času pandemije zelo povečalo, pričakovati pa je, da bo povpraševanje le še večje.

Ključne besede: šport, turizem, pandemija

Sports tourism after the COVID-19 pandemic

Abstract

The article presents sports tourism, its development and significance after the Covid-19 pandemic. Sport has always played an important role in the tourist offer. In the future it is expected that in order to recover from the pandemic, tourists will want to experience active, safe and green holidays by including outdoor sports activities. As soon as the restrictions on movement, sports activities and travel are lifted, the need for outdoor activities will increase greatly. Tourists will look for destinations in nature, in beautiful surroundings and not so much in big cities. The demand for „green and safe“ destinations has already increased significantly during the pandemic, but it is expected to grow further.

Key words: sport, tourism, pandemic

■ Šport in turizem

Beseda šport (sport) je izpeljanka besede disport in pomeni preusmeriti sebe (Hudson, 2003). Izvorno sporočilo besede šport je tako preusmerjanje pozornosti od vsakodnevnih pritiskov in skrbi posameznika (Edwards, 1973). Šport se preučuje pod znanostjo kineziologije in ga je težko natančno definirati. Kineziologija je veda o gibanju človeka, šport pa danes predstavlja veliko več kot le gibanje. Ljudem pomeni druženje, sprostitve in tekmovanje, hkrati pa je lahko zaradi svoje priljubljenosti tudi dober posel in vir zaslužka za posameznike in organizacije (Kurtzman in Zauhar, 2003).

Coakley (2008) je šport opredelil kot institucionalizirano, konkurenčno aktivnost, ki vključuje telesne napore ali uporabo dokaj zahtevnih fizičnih znanj, kjer so udeleženci motivirani z zunanji in notranji nagradami. Definicija je sestavljena iz štirih delov (Coakley, 2008):

- šport je telesna dejavnost;
- šport je tekmovalna dejavnost (profesionalne in rekreativne narave);
- šport ima določena pravila (trend gre v smeri neformalnih pravil novodobnih športov posameznikov, npr. rolanje, kajtanje, frizbi idr.);

- šport kot motiv za zunanje (materialne nagrade) in notranje (izživ) nagradjevanje.

Definicija European Sports Charter (1992) opredeljuje šport kot oblike telesne dejavnosti, katerih namen je z občasno ali redno udeležbo vzdrževati ali izboljšati telesno pripravljenost in duševno počutje, ustvarjati družbene odnose ali pridobivati rezultate na tekmovanjih vseh stopenj. Šport tako tekmovalne kot tudi rekreativne narave lahko zaradi njegove priljubljenosti in privlačnosti opredelimo kot največji družbeni fenomen, ki za posameznika pomeni gibanje oziroma telesno dejavnost. Že od nekdaj je šport pomembna dejavnost družbe, ki izraža njeno dinamiko in kulturo ter bogati kakovost življenja posameznika (Resolucija o nacionalnem programu športa v RS, 2014). Coakley (2008) ugotavlja, da je šport dejavnost, ki posameznikom služi za oblikovanje in vzdrževanje standarda družbenega sloja. Zato šport zaradi odrekanja časa, ki je namenjen počitku in drugim dejavnostim, predstavlja velik del posameznikovih interesov in dejavnosti. Športna dejavnost ne predstavlja samo telesne dejavnosti in pozitivnega vpliva na zdravje posameznika, ampak ima tudi pomembno vlogo doprinosa v turizmu.

Uradna definicija Svetovne turistične organizacije pravi, da so turizem dejavnosti, povezane s potovanjem in z bivanjem oseb izven

običajnega življenjskega okolja, najmanj en dan in ne več kot eno leto, zaradi preživljanja prostega časa (dopust, počitnice, potovanja), poslov ali drugih motivov. Pogoj je torej vsaj ena prenočitev (UNWTO, 2020).

Športni turizem zaradi svoje narave in vpletenosti v področja okolja, družbe, kulture in gospodarstva ter omogočanja številnih razvojnih priložnosti postaja čedalje pomembnejši dejavnik oblikovanja turizma številnih turističnih destinacij (Standeven in De Knop, 1999). V Resoluciji o nacionalnem programu športa v RS (2014) je športni turizem opredeljen kot turizem za povpraševalce, ki imajo posebno zanimanje za turistične destinacije, kjer so lahko športno dejavni ali pa je šport zanje glavni motiv potovanja. V povezavi z drugimi vrstami turizma je športni turizem gibalo za gospodarski razvoj urbanih območij, ki z vključevanjem različnih deležnikov vpliva tudi na trajnostni razvoj turističnih destinacij.

V zadnjem desetletju je turistična dejavnost dosegla velik preskok v zavedanju o razvoju športnega turizma kot obliki turizma. Sodobni trendi preživljanja prostega časa snovalcem strategij razvoja turizma narekujejo nujnost povezovanja športa in turizma ter omogočajo oblikovanje kakovostne ponudbe športnega turizma številnim turističnim destinacijam po svetu.

Športni turizem tako postaja zelo pomemben dejavnik pri razvojnih priložnostih, hkrati pa vse več turističnih destinacij športni turizem uvršča v svojo turistično shemo. Šport in turizem sta v svojem generičnem bistvu zasnovana na neekonomskih motivih, kjer udeleženci ob urejeni materialni osnovi predvsem trošijo svoja sredstva za zadovoljevanje zdravstvenih, pristočasnih, družbenih in kulturnih potreb (Berčič idr., 2010).

Multiplikativni učinki športa in športnih dogodkov v turizmu so že dolgo znani. Na eni strani so športniki s svojimi dosežki, karizmo in vrednotami odlični promotorji države kot turistične in športne destinacije. Po drugi strani pa so mednarodni športni dogodki odlična priložnost za dvig prepoznavnosti in ugleda Slovenije kot turistične destinacije, še posebej za aktiven oddih in priprave športnikov, hkrati pa našo deželo pozicionirajo kot gostiteljico najzahtevnijših športnih dogodkov.

■ Šport, turizem in pandemija COVID-19

Zaradi številnih zaprtij, ki so jih med pandemijo uvedle skoraj vse države sveta, se mnogo ljudi pogosteje ukvarja s športom. Ta je namreč pomemben dejavnik, ki lahko uspešno pomaga prebroditi krizo, medtem ko jim je onemogočeno prosto gibanje med mesti, državami ipd.

Zaradi globalne zdravstvene krize, ki jo povzroča COVID-19, in vseh omejitev, potrebnih za zaježitev širjenja bolezni, je turizem zelo prizadet. Upad povpraševanja močno vpliva na gospodarstvo vsake države. Turizem pomeni 30 % svetovnega izvoza storitev, v letu 2019 je tako obsegal 1,5 milijarde ameriških dolarjev (UNWTO, 2020).

Po podatkih Svetovne turistične organizacije so se leta 2020 mednarodni prihodi zmanjšali za 74 % zaradi razširjenih omejitev potovanj in velikega upada povpraševanja. Destinacije po vsem svetu so leta 2020 zaradi upada povpraševanja in omejitev potovanj

Foto: Vesna Loborec

imele za milijardo manj mednarodnih prihodov v primerjavi z rekordnim letom 2019. To bi lahko primerjali s 4-odstotnim upadom med svetovno gospodarsko krizo leta 2009. Po napovedih UNWTO ocenjujejo, da je upad števila mednarodnih potovanj povzročil 1,3 milijarde dolarjev izgube prihodkov od izvoza, kar pomeni 11-krat večjo izgubo, kot je bila tista med svetovno gospodarsko krizo leta 2009 (UNWTO, 2021).

Športni turizem pomeni okoli 10 % svetovne turistične porabe. Evropa je največji trg športnega turizma, sledi ji Severna Amerika. Svetovni športnoturistični trg je leta 2018 ustvaril 1,5 milijarde evrov prihodkov. Pričakovana rast do leta 2023 je bila 7 milijard evrov, kar pomeni, da bi letna povprečna rast znašala 36 % in tako športnoturistični trg uvrstila med najhitreje rastočega v turizmu (CBI, 2020).

Tudi v Sloveniji je epidemija koronavirusa močno vplivala na turizem. Medtem ko smo leta 2019 govorili o letu, v katerem so padali rekordi, je leto 2020 čisto nasprotje. Leta 2019 smo imeli 5 % več prihodov kot v letu 2018. Turizem v Sloveniji ustvari skoraj 10 % BDP in zaposluje 6,5 % delovno aktivnega prebivalstva. V letu 2020 v Sloveniji beležimo 51 % manj prihodov in za več kot 42 % manj prenočitev. Slabo statistiko so delno rešili domači gosti s turističnimi boni (STO, 2021).

Leto 2020 so zaznamovale tudi številne odpovedi v športnem svetu. Dva zelo pomembna športna dogodka, predvidena za leto 2020, sta bila evropsko nogometno prvenstvo in olimpijske igre v Tokiu. Številne odpovedi večjih športnih prireditev so se začele vrstiti v februarju in marcu 2020; organizatorji športnih prireditev so se spraševali, ali naj vse te športne prireditve zgolj preložijo ali jih dokončno odpovejo. Največ negotovosti je bilo pri olimpijskih igrah v Tokiu, ki bi se morale začeti 24. julija 2020. Mednarodni olimpijski komite se je odločil počakati na jasnejšo epidemiološko sliko, preden odpovedo dogodek. Sedem tednov po tem, ko je Svetovna zdravstvena organizacija razglasila pandemijo in izredne razmere, je olimpijski komite sprejel odločitev o preložitvi olimpijskih iger.

Tako šport kot turizem bosta imela pomembno vlogo pri okrevanju po pandemiji COVID-19 z vplivom na celotno družbo, tako lokalno kot globalno. Turistična revija Tourism Review napoveduje,

Foto: Slovenska turistična organizacija, 2021

da bomo v letu 2021 športni turizem doživljali v dveh oblikah: kot navijači in v okviru športnih dejavnosti. Glavni razlog za to vrsto turizma je udeležba na športnih prireditvah zunaj meja domače države. Med najbolj priljubljenimi so svetovni pokali, košarka, nogomet in olimpijske igre. Ti dogodki prispevajo k razvoju lokalnega turizma (Tourism Review, 2021).

Raziskava Nuffield Health (2020) je pokazala, da se je več kot tri četrtine ljudi v Združenem kraljestvu lotilo nove oblike vadbe, kot so joga, trening z utežmi, hoja na prostem, tek in kolesarjenje. V prvih šestih tednih zaprtja sta skoraj dve tretjini ljudi prišli do spoznanja, da je gibanje zelo pomembno za duševno zdravje in dobro počutje.

Foto: Brina Škafar

Slovenija je zelena, aktivna in zdrava destinacija. Slovenija je tretja najbolj gozdnata država v Evropi. Po Sloveniji je skoraj 10 tisoč kilometrov dobro označenih pohodniških poti, več kot 170 planinskih koč in 40 hotelov s ponudbo za pohodnike. Ob kolesarskih poteh so urejene informacijske točke, zaznati je nove oblike vključevanja kolesarstva v turistično ponudbo. V Sloveniji imamo tudi 87 naravnih termalnih izvirov, ki so že stoletja vir zdravja. Slovenija je država z velikim številom vrhunskih in rekreativnih športnikov, kjer ljudje sledimo zdravemu življenjskemu slogu z vključevanjem športne ponudbe tudi v turističnih dejavnostih.

Foto: portal Lupa

Primer dobre prakse je portoroški Act-ION Hotel Neptun z novo ponudbo za kolesarje. Portorož je odlično izhodišče za kolesarje, pohodnike, tekače in ljubitelje supanja. Act-ION Hotel Neptun je športnikom pisan na kožo, saj je vsako nadstropje hotela posvečeno drugi dejavnosti na zdravilnem morskem zraku. V LifeClasso-vm Act-ION Hotelu Neptun so svojo pestro ponudbo velneških in drugih storitev za športnike oplemenitili z novostmi, ki so namenjene predvsem kolesarjem. Investirali so v sodobno opremljeno kolesarnico za 40 koles s kletko za shranjevanje vrednejših koles, uredili kotichek za pranje, sušenje, osnovno popravilo in polnjenje zračnic koles, namestili nova zunanja stojala za kolesa in vzpostavili infotočko z uporabnimi informacijami o kolesarskih poteh, izletih, hotelskem rekreacijskem programu in zanimivostmi v bližini. Gostom štirizvezdičnega Act-ION Hotela Neptun je v brezplačno uporabo na voljo tudi sodobni fitness center LifeFit, ki olajša priprave na športna tekmovanja ali pripomore k izboljšanju osebnih rekordov.

■ Virtualna kolesarska dirka po Sloveniji

V času pandemije COVID-19 je odpadlo veliko športnih prireditev v živo. Kot protiutež je kolesarski klub Adria Mobil v sodelovanju z agencijo Sport Media Focus ter Slovensko turistično organizacijo pripravil prvo virtualno kolesarsko dirko po Sloveniji, namenjeno rekreativnim kolesarjem, družbo pa so jim delali nekateri najboljši slovenski profesionalni kolesarji.

Kolesarstvo je že nekaj časa šport, s katerim se lahko ukvarjamo tako rekoč vseh 12 mesecev. Da se je sezona raztegnila na celo leto, gre pripisati proizvodnji kolesarskih trenažerjev, ki kolesarju omogočajo vožnjo po atraktivnih kolesarskih poteh iz domačega udobja.

V zadnjem času smo priča razcvetu virtualnih kolesarskih platform, na katerih lahko najdemo kolesarske poti, ki prek trenažerja simu-

lirajo dejanske značilnosti dirke. Virtualna kolesarska dirka po Sloveniji I feel Slovenia je potekala na platformi Rouvy, katere izjemna prednost je v tem, da kolesar ves čas vožnje opazuje okolico trase prek realnega videoposnetka.

Foto: I feel Slovenia

Virtualna kolesarska dirka po Sloveniji je imela pet etap. Na prvih štirih etapah so se lahko rekreativni kolesarji v živo pomerili s štirimi zvezdniki slovenskega in svetovnega kolesarstva: Primožem Rogličem, Matejem Mohoričem, Janom Tratnikom in Janijem Brajkovičem. Primož Roglič je kot ambasador Slovenske turistične organizacije posnel tudi poseben videonagovor, s katerim je k udeležbi povabil kolesarje z vsega sveta.

Dirka je obsegala naslednje etape:

- Cerklje–Vrh pod Kravcem (13,8 km)
- Črnomelj–Novo mesto (42,3 km)
- Izola–Šmarje–Koper (39 km)
- Bohinj–Bled–Pokljuka (40,3 km)
- Kronometer po ulicah Ljubljane (17,6 km)

Virtualna kolesarska dirka je tudi priložnost za promocijo Slovenije kot kolesarske destinacije. Sodelovanje naših najboljših kolesarjev, ki so hkrati veliki ambasadorji Slovenije v svetu, pa velik izziv, da tudi tuji rekreativni kolesarji spoznajo kolesarske lepote Slovenije.

Slovenska turistična organizacija je pospešila in nadgradila sodelovanje z ambasadorji slovenskega turizma, še posebej športniki. V začetku letošnjega leta se je najbolj prepoznavnim in vplivnim športnikom, kot sta Luka Dončić in Primož Roglič, pridružil Tadej Pogačar. Zaradi velikega potenciala in priložnosti, ki jih ima produkt aktivnih počitnic in športnih dosežkov Slovenije za slovenski turizem, je Slovenska turistična organizacija za leti 2022 in 2023 kot promocijsko temo napovedala aktivne počitnice oziroma outdoor aktivnosti in športni turizem.

Poleg znanih športnih aktivnosti v okviru turistične ponudbe se vse bolj uveljavlja supanje. Supanje oziroma Stand Up Paddleboarding je zabavna in sproščujoča aktivnost na vodi, pri kateri udeleženec stoji na veliki stabilni sup deski in vesla. Supanje je možno na jezerih, rekah in morju. Supanje na eni strani zadovolji željo po sprostitvi, zabavi in raziskovanju, na drugi strani pa željo po večji aktivnosti oziroma resnem športnem udejstvovanju. Supanje je šport, ki je preprost in dosegljiv prav vsem, tako kot kolesarjenje oziroma tek. Lotili so se ga po vsem svetu, kjerkoli je omogočen dostop do vodnih površin, tako v velikih deskarskih središčih kot na

majhnih bajerjih, saj je veliko enostavnejši za učenje kakor deskanje na valovih, kajtanje ali deskanje na vodi (windsurfing).

V času pandemije COVID-19 se je tudi veliko Ljubljančanov odločilo za to obliko rekreacije, saj supanje po reki Ljubljanici ponuja popolnoma drugačen ogled Ljubljane kot vodeni ogledi po kopnem. V Turizmu Ljubljana so se tako odločili za projekt Aktivna reka, kot del strategije razvoja Turizma Ljubljana od leta 2021 do 2027, saj je šport močna podpora ključnim turističnim produktom Ljubljane – mestnega oddiha, industrije srečanj in gastronomije (Turizem Ljubljana 2021). Tako se je mogoče popeljati na Urbano SUP avanturo skozi center Ljubljane ali Zeleno SUP avanturo proti Barju v spremstvu izkušenega inštruktorja.

Supanje po Ljubljanici – <https://www.activeholidays.si/product/sup-ljubljana/>

Šport je pomemben element tudi pri digitalnih nomadih, pol turistih in pol delavcih. Svetovni trend nakazuje, da se bo v prihodnje več ljudi odločalo za daljša potovanja, na katerih bodo lahko učinkovito združili delo s turizmom. Želja digitalnih nomadov je pogosto povezana z iskanjem (osebne) svobode, pustolovščine, pobega iz tradicionalnega delovnega okolja k bolj dinamičnim in prožnim oblikam dela.

Foto: Arhiv agencije Forward

Zaradi pandemije COVID-19 je delo na daljavo postalo norma za milijone ljudi po vsem svetu. Pisarne so se zaprle, prav tako meje, letalske družbe so prizemljile svoje flote, tradicionalna ideja ravnotežja med poklicnim in zasebnim življenjem pa se je premaknila v nove smeri. Predvsem tisti del mlajše populacije, ki mu stanovitnost ni blizu, se vse pogosteje zateka k obliki preživetja, ki poleg

opravljanja dela omogoča zadovoljevanje potrebe po raziskovanju sveta. Številni so v tem času spoznali, da lahko svoje delo na daljavo opravljajo od koderkoli, tudi z eksotičnih lokacij in pogosto ob nižjih življenjskih stroških kot doma. Tako opravijo svoje delovne obveznosti in preživijo preostanek dneva kot turisti. Ker je delo za računalnikom statično, se v prostem času zelo radi posvetijo športnim dejavnostim, ki jih ponuja destinacija. Raziskava univerze Stanford kaže, da so digitalni nomadi 13 odstotkov bolj produktivni od svojih pisarniških kolegov. Skoraj četrtina jih je vedno pripravljena delati dodatne ure, poleg tega si vzamejo manj dni dopusta in imajo manj bolniških odsotnosti (Delo, 17. 2. 2020).

ln kakšen je potencial simbioze med delom na daljavo in turizmom v Sloveniji? V Sloveniji imamo primer turistične ponudbe agencije Forward za digitalne nomade v Kranjski Gori. Običajni gostje se v Kranjski Gori v povprečju zadržijo od dva do tri dni, za digitalne nomade pa je značilno, da so nastanjeni dlje časa, od enega do pet tednov. To so mlajši gostje, predvsem milenijci, za katere je poleg dela pomembna prostočasna dejavnost. Na aktivnih in hkrati delovnih počitnicah se po opravljenem delu najraje odpravijo na kolesarjenje in v hribe, za kar imajo na območju Julijskih Alp več kot idealne možnosti (Delo, 17. 2. 2020).

Foto: Jure Eržen

Zaključek

Športni turizem je pomembna dejavnost pri okrevalju svetovnih gospodarstev in turistične dejavnosti. Slovenska turistična organizacija se bo zato v letu 2021 posvetila ustvarjanju in ponudbi aktivnih počitnic in dejavnostim na prostem. S povezovanjem športa in turizma v obliki športnega turizma bomo tako pripomogli k razvoju gospodarstva in okrepili zdravje ljudi ter s tem prispevali tudi k boljšim rezultatom na področju razvoja trajnostnega turizma. Glede na trende glampinskih in avtodomarskih nastanitev se bodo razvili tudi novi turistični produkti športnega turizma, kot so športne poti znanih in uspešnih športnikov, fotosafari, jahanje po pravljičnih poteh, ples skozi kulturno dediščino itn. Trend je tudi vključevanje turistov v dejavnosti domačinov, na primer pridelovanje svoje soli, sodelovanje pri trgatvi in spoznavanje pridelave vina, nabiranje sadja, obiranje hmelja, pospravljanje pridelkov na kmetiji in vzporedno spoznavanje kulturne dediščine pokrajin.

Literatura

1. Berčič, H. (2003). Šport kot element razvoja turizma v Sloveniji. Zbornik 4. slovenskega kongresa športne rekreacije, Terme Čatež. Ljubljana: Olimpijski komite Slovenije.

2. Berčič, H., Sila, B., Slak Valek, N. in Pintar, D. (2010). Šport v turizmu. Ljubljana: Fakulteta za šport.
3. CBI Ministry of Foreign Affairs. (2020) *The European market potential for sports tourism*. Pridobljeno s <https://www.cbi.eu/market-information/tourism/sport-tourism/market-potential>
4. Coakley, J. (2008). *Sport in society: issues and controversies*. New York: McGraw-Hill.
5. Edwards, H. (1973). *Definitions and Clarifications in Sociology of sport*. Homewood: Dorsey.
6. European Sports Charter (1992). *Governments, with a view to the promotion of sport as an important factor*. Pridobljeno s <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=Rec%2892%2913&Sector=secCM&Language=lanEnglish&Ver=rev&BackColorInternet=9999CC&BackColorIntranet=FFBB55&BackColorLogged=FFAC75>
7. Hudson, S. (2003). *Sport and Adventure Tourism*. Oxford: Haworth.
8. Javornik, Š. (2021). *Digitalni nomadi: pol turisti, pol delavci*, Delo. Pridobljeno s <https://www.delo.si/magazin/potovanja/digitalni-nomadi-pol-turisti-pol-delavci/>
9. Kurtzman, J. in Zauhar, J. (2003) A Wave in Time – The Sports Tourism Phenomena. *Journal of Sport Tourism*, 8 (1), 35–47.
10. Loborec, V. in Breskvar, P. (2014) *Sport in Slovenia tourism product. Quæstus Multidisciplinary Research Journal*, 3(4), 201–209.
11. Nuffield Health. (2020) *Over half of Brits have taken up a new form of exercise during lockdown, with many vowing to continue with their new regimes*. Pridobljeno s
12. <https://www.nuffieldhealth.com/article/over-half-of-brits-have-taken-up-a-new-form-of-exercise-during-lockdown-with-many-vowing-to-continue-with-their-new-regimes>
13. Slovenska turistična organizacija – STO. (2021). *Turistično leto, ki ga je zaznamovala pandemija Covid-19*. Pridobljeno s <https://www.slovenia.info/sl/novinarsko-sredisce/sporocila-za-javnost/15084-turisticno-leto-ki-ga-je-zaznamovala-pandemija-covid-19>
14. Resolucija o Nacionalnem programu športa v Republiki Sloveniji za obdobje 2014–2023 (ReNPŠ14–23). Pridobljeno s <https://zakonodaja.sio.si/predpis/resolucija-o-nacionalnem-programu-sporta-v-republiki-sloveniji-za-obdobje-2014-2023-renp-s14-23/>
15. Standeven, J. (1999). *Sport tourism*. Champaign IL: Human Kinetics.
16. Standeven, J. in De Knop, P. (1999). *Sport Tourism*. Champaign IL: Human Kinetics.
17. Tourism Review. (2021) *Sport Tourism – Event organization to be much more complicated*. Pridobljeno s <https://www.tourism-review.com/sport-tourism-events-are-possible-but-complicated-news11722>
18. Turizem Ljubljana. (2021). *Strategija razvoja turistične destinacije Ljubljana in ljubljanske regije 2021–2027*. Pridobljeno s <https://www.visitljubljana.com/assets/Uploads/Povzetek-strategije-razvoja-Turizma-Ljubljana-2021-2027.pdf>
19. UNWTO. (2008). *Glossary of Tourism Terms*. Pridobljeno s
20. <https://www.unwto.org/glossaryourismterms#:~:text=Tourism%20is%20a%20social%2C%20cultural,personal%20or%20business%2Fprofessional%20purposess>
21. UNWTO. (2020). *Releases a Covid-19 technical assistance package for tourism recovery*. Pridobljeno s <https://www.unwto.org/news/unwto-releases-a-covid-19-technical-assistance-package-for-tourism-recovery>
22. UNWTO. (2020). *Worst year in tourism history with 1 billion fewer international arrivals*. Pridobljeno s <https://www.unwto.org/news/2020-worst-year-in-tourism-history-with-1-billion-fewer-international-arrivals>

mag. Vesna Loborec, univ. dipl. ekon.
Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Višja strokovna šola
vesna.loborec@bic-lj.si